Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dziecko z doświadczeniem biedy, PG_00194448						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	1		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS	1.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		prof. dr hab. Lucyna Kopciewicz				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	15	0.0	10.0	25

Cel przedmiotu	
	Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów edukacji wczesnoszkolnej do rozpoznawania, rozumienia i adekwatnego reagowania na potrzeby dzieci funkcjonujących w warunkach ubóstwa i wykluczenia społecznego. Zajęcia mają na celu rozwijanie kompetencji diagnostycznych, wychowawczych i współpracy z rodziną oraz instytucjami wsparcia, a także kształtowanie postawy wrażliwości, etycznej odpowiedzialności i sprawczości w pracy z dzieckiem.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[PPWJ5_W17] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat procesów komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń	Student/ka posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat funkcjonowania dziecka wychowującego się w rodzinie doświadczającej biedy, w tym uwarunkowań społecznych, komunikacyjnych i środowiskowych oraz możliwych zakłóceń w procesach komunikacji społecznej.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_K06] ma kompetencje społeczne umożliwiające trafne rozpoznawanie specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowanie współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk	Student/ka wykazuje kompetencje społeczne umożliwiające rozpoznawanie specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz jego wpływu na sytuację dziecka żyjącego w biedzie, a także jest gotów/gotowa do podejmowania współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dobra dziecka i rodziny.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_U14] ma umiejętności pozwalające na skuteczne wykorzystywanie w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia	Student/ka umie wykorzystywać w pracy z dzieckiem z doświadczeniem biedy informacje uzyskane od specjalistów (psychologa, pedagoga, logopedy, lekarza) oraz od rodziców lub opiekunów, w celu planowania skutecznych działań pomocowych i edukacyjnych.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_U01] ma umiejętności pozwalające na dokonywanie obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizowanie ich z wykorzystywaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowanie rozwiązań problemów	Student/ka potrafi dokonywać obserwacji sytuacji wychowawczych i edukacyjnych dziecka z doświadczeniem biedy, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować adekwatne formy wsparcia dziecka i jego rodziny.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_W08] ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat praw dziecka oraz osoby z niepełnosprawnością a także sposobów ich egzekwowania oraz ich propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym i szkolnym jak i pozaprzedszkolnym oraz pozaszkolnym	Student/ka zna prawa dziecka, w szczególności dziecka zagrożonego wykluczeniem społecznym i ubóstwem, oraz sposoby ich ochrony, egzekwowania i upowszechniania w środowisku rodzinnym, przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu

1. Czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci wnioski z analizy czynników dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Wpływ biedy na różne formy krzywdzenia dziecka.
2. Pojęcie biedy i wykluczenia społecznego. Rodzaje biedy materialna, kulturowa, emocjonalna, społeczna.
3. Wpływ deprywacji potrzeb związanych z biedą na rozwój społeczny, emocjonalny i edukacyjny dziecka.
4. Rozwój poznawczy i emocjonalny i ich rozwój w warunkach deprywacji potrzeb (materialnych, kulturowych, emocjonalnych i społecznych). Wpływ biedy na kształtowanie rozwoju moralnego i wartości dziecka.
5. Sposoby rozumienia zachowań trudnych, trudności edukacyjnych w kontekście pracy z dzieckiem z doświadczeniem biedy.
6. Sposoby wyrównywania szans dzieci z doświadczeniem biedy dostępne dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej
7. Stan polskiej biedy. Podstawowe dane oraz wnioski niezbędne do poprawnego kształtowania procesu edukacyjnego.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Praca zaliczeniowa (np. przygotowanie planu wsparcia dziecka z doświadczeniem biedy)	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1.WarzywodaKruszyńska W. (red.), 2012, *Bieda dzieci, zaniedbanie, wykluczenie społeczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź. 2. Szymańska M., 2015, *Bieda dzieci jako problem społeczny i edukacyjny*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie przy Filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Piotrków Trybunalski 3. Subocz E., 2017, *Rola wczesnej edukacji i opieki w ograniczaniu skutków ubóstwa wśród dzieci*, *Problemy Wczesnej Edukacji*, 38(3), s. 2133, 4. WarzywodaKruszyńska W., 2010, *Wszystkie dzieci są nasze? bieda wśród dzieci*, *Problemy Wczesnej Edukacji*, 6(11(1)), s.5462. 5. WarzywodaKruszyńska W., 2008, *Dzieci żyjące w biedzie dzieci krzywdzone*, Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka, 7(2).
	Uzupełniająca lista lektur	BunioMroczek P., Potoczna M., WarzywodaKruszyńska W., 2016, *Poverty and Social Exclusion During and After Polands Transition to Capitalism: Four Generations of Women in a PostIndustrial City Tell Their Life Stories*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego / Jagiellonian University Press, Łódź / Kraków.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Analiza filmu Jestem zły (reż. Maciej Pieprzyca, Polska 2023) w kontekście doświadczeń dzieci z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Dyskusja nad przedstawieniem problemów rodzinnych, szkolnych i emocjonalnych bohaterów 2. Wpływ środowiska lokalnego i zasobów społecznych na funkcjonowanie dziecka 3. Projektowanie wsparcia edukacyjnego dla dziecka z doświadczeniem biedy. 4. Analiza środowiska lokalnego i zasobów pomocowych dla dzieci z doświadczeniem biedy 5. Refleksja nad stereotypami i postawami nauczycieli wobec dzieci z doświadczeniem biedy	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.